

# SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC  
SREDA  
2. DEC.  
1992

Letnik XLVII.  
Štev. 48(2683)

Izhaja v Celovcu  
Erscheinungsort  
Klagenfurt

Poštni urad 9020  
Celovec  
Verlagspostamt  
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.  
40 tolarjev  
P. b. b.



## Avstrijski prvak

Prejšnjo nedeljo je igralec SAK Dominik Kert na avstrijskem prvenstvu v nogometnem tenisu v Bačah dosegel prvo mesto in tako osvojil naslov prvega avstrijskega prvaka v tej mladi športni disciplini. Dominiku iskreno čestitamo, obširnejše poročilo pa preberite na športni strani.

Slika: Peter Nas tednik

## Po nedelji bolj jasna politična podoba Slovenije

Slovenski volilci bodo na nedeljskih volitvah izbirali med kandidati na kar 25 strankarskih listah. Strank, ki se potegujejo za glasove, pa je celo več, saj so nekatere združene na skupnih listah.

Podoba Slovenije po volitvah pa je kljub temu že precej jasna. Raziskovalci Delovne agencije Stik so ob koncu

preteklega tedna izvedli poskusne volitve, ki so na 66 improviziranih voliščih zajele skoraj 4.000 volilcev. Rezultati seveda niso verodostojni, v bistvu pa potrjujejo razpoložene volilcev, ki se je nakazovalo že v številnih javnomnenjskih anketah.

Na teh volitvah se je kar 20 odstotkov volilcev izreklo za

Liberalno demokratsko stranko sedanjega premiera Janeza Drnovška, na drugem mestu je Združena lista štirih levih strank s 13,7%, Slovenski krščanski demokrati so z 12,7 odstotka glasov na tretjem mestu, takoj za njimi pa je Jelinčičeva Slovenska nacionalistična stranka (!) z 11,8%, Bavčarjevi demokrati

so dobili 7,3%, sledijo Zeleni (5,2), Slovenska ljudska stranka (4,9), socialisti so prehiteli socialdemokrate (4,0 in 3,3%), deseti po številu glasov pa so Pirnatovi narodni demokrati (2%). Vseh ostalih petnajst list nima realnih možnosti za izvolitev svojih kandidatov v novi parlament.

Na poskusnih predsedniških volitvah je premočno zmagal neodvisni kandidat Milan Kučan s 65,8% glasov, sledi mu Ivan Bizjak (SKD), 14,5%, tretji pa je demokrat Jelko Kacin z 9,1 odstotka glasov.

## Razpoke v koroški SPÖ

Na zborovanju SPÖ v soboto v Celovcu je stranka predstavila svoje kandidate za prihodnje volitve v deželni zbor. Med njimi je tudi Ana Blatnik iz Bilčovsa, ki mora v svoji domači občini v predvolilnem postopku zbrati dovolj glasov za kandidiranje na volitvah.

Med govorniki na zborovanju je bil tudi predsednik Delovne skupnosti „Avstrijske narodnosti v SPÖ“ Tomaž Ogris, ki je poudaril, da je SPÖ stranka, ki se zavzema tudi za obrobne skupine, posebej pa še za manjšine.

Na zborovanju pa je nastala tudi očitna razpoka znotraj stranke; šef stranke Peter Ambrozy je ostro nastopil proti svojim kritikom in jim nedvomno zagrozil z izključitvijo iz stranke. Formirala se je iniciativa, ki s podpisno akcijo podpira gospodarstvenika Maxa Rauscherja, ki da naj ostane v vladi.

Položaj je za silo rešil deželni poslanec dr. Franz Großmann, ki se je zavzel za enoten nastop stranke, češ da je treba spoštovati interne volitve, ki so bile v oktobru in na katerih se je velika večina članov SPÖ odločila za Ambrozyja kot prvega kandidata. Ta stranka ima v deželnem zboru 17 do 36 sedežev.

## Ob razširitvi vojne na Balkanu intervencija ZDA?

Kaže, da so se evropske države in tudi Združene države amerike že tako privadile na vojno v Bosni in Hercegovini, da razen deklarativnih izjav in posameznih verbalnih groženj niso pripravljene kaj storiti. Reševanje prepuščajo bolj islamskim deželam, ki pa razen pošiljanja humanitarne pomoči in (skoraj zagotovo) tudi orožja Muslimanom niso uspele resneje poseči v kakšenkoli preobrat. Konferenca balkanskih držav preteklo sredo v Carigradu ni prinesla uspeha. Spopadi v BiH se

nadaljujejo, Srbi pa po poročilih bosanske tiskovne agencije Srna pripravljajo novo ofensivo na še nezavzeti Bihač. Danes pa se začne nova izredna konferenca zunanjih ministrov islamskih držav v Riadu, ki naj bi bila zadnji poskus za rešitev bosanskih Muslimanov.

Evropo in ZDA v bistvu bolj skrbi razširitev vojne na Kosovo in Sandžak. Albanski predsednik Sali Berisha je že izjavil, da Albanija ne bo mirno prenašala morebitnega etničnega čiščenja Albancev

na Kosovu. V tem primeru bi se prav gotovo vpletla v spopad, ki bi za seboj potegnil tudi Makedonijo, kjer živi vsaj 700.000 Albancev, vojna vihra pa bi vključila tudi Bolgarijo in Grčijo, in to zaradi nerazčiščenih narodnostnih problemov. Tudi Turčija ne bi mogla stati ob strani. Z ozirom na to, da sta Grčija in Turčija članici vojaške zveze NATO, bi bil v vojno posredno vključen Severoatlantski pakt.

Iz krogov ameriške diplomacije in vojaških krogov se je zvedelo, da Američani za pri-

mer takega scenarija pripravljajo vojaško intervencijo, v kateri bi uporabili okrog 100.000 vojakov in vso moderno vojaško tehniko, pri tem pa bi sodelovala tudi Evropska unija, ki prav te dni zaseda v Parizu.

Razširitev vojne še pred novim letom je po vsej logiki sicer bolj malo verjetna, kajti Srbija se pripravlja na volitve, ki bodo 20. decembra, a pri nepredvidljivem Miloševiću je vse mogoče.

J.R.

## Ambasadorka Katja Boh na Koroškem

Minuli četrtek se je na Koroškem mudila ambasadorica Republike Slovenije na Dunaju dr. Katja Bohova. Na uradnem kosilu pri Miklavžu v Bilčovsu, kamor je skupaj z generalnim konzulom Jerajem povabila zastopnike Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev, se je pozanimala za aktualno problematiko na Koroškem in podčrtala zanimanje vlade Slovenije za slovensko manjšino.

Predstavniki obeh organizacij so dr. Bohovi ponovili zahteve, ki so jih izrazili že ob obisku pri slovenskem ministrskem predsedniku Drnovšku in ki zadevajo predvsem šolstvo in razširitev radijskih in televizijskih oddaj, gospa Bohova pa je obljubila pomoč

## Generalni konzul Jeraj na uradnem obisku pri ZSO

V spremstvu konzula Milana Jazbeca je prvič uradno obiskal sedež Zveze slovenskih organizacij v Celovcu novi generalni konzul Jože Jeraj. Poudaril je pomembnost stikov slovenske manjšine z matičnim narodom in zagotovil vso podporo in naklonjenost v reševanju problemov, za katere ima Republika Slovenija največje razumevanje.

Svoje delovanje kot uradni zastopnik svoje države gospod Jeraj razume predvsem v razširitvi gospodarskih poslov med obema državama in v olajšavah zanje. Dobri gospodarski odnosi in stabilnost Republike Slovenije naj se odražajo tudi med koroškimi Slovenci, saj bi to krepilo tudi narodno zavest. V svoji funkciji pa je gospod Jeraj zagotovil, da bo vedno

odprt za argumente manjšine in da bo po svojih močeh posredoval za izboljšanje njenega položaja.

Dr. Marjan Sturm je generalnemu konzulu v imenu ZSO izrekel dobrodošlico v prepričanju, da bodo stiki med konzulatom in ZSO plodni in v prijateljskem vzdušju. Od republike Slovenije ZSO pričakuje kontinuirano in nad-

strankarsko sodelovanje, ki ne bo odvisno od trenutne politične konstelacije vlade.

Tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle je v kratkih besedah orisal namèn in delo svoje organizacije, prav tako pa je generalnega konzula pozdravil predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc.

S.W.



Generalni konzul Jože Jeraj s konzulom Milanom Jazbecom

Srečanje pisateljev v  
Plešerki ob Habnerjevem  
jezeru

## „Nacionalno valovanje. Kam plavajo pisatelji?“

4. 12. 1992

20.30 Jani Oswald – pesmi iz zbirke „Babilon“.

5. 12. 1992 ob 9.30 –  
Uvodne misli

Jaša L. Zlobec, Ljubljana:  
Država in narod sta ne-  
usmiljena gospodarja

Ace Mermolja, Trst: Inte-  
lektualci, narodno vprašanje  
in nacionalizem

Razprava od 15.30

Szunyog Sandor, Lendava:  
Slovensko-madžarski stiki v  
literaturi.

Jurij Koch, Cottbus (Lužica):  
Seine tiefste Überzeugung ist die von seiner eigenen Bedeutung.



Še ni izzvenela Haydnova cesarska himna „Bog ohrani, bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo“ v čast Otta Habsburga v Innsbrucku, Mariazellu in Železnem, kamor so prihiteli njegovi podložniki iz vseh nekdanjih kraljestev in provinc njegovega cesarstva, med njimi tudi predsednik (menda republikanskega) slovenskega parlamenta, da bi se mu dostojno poklonili, ni se še posušilo črnilo

## KOMENTAR



dr. Francija Zwittera

## SIMBOLIČEN POŽAR

vseh hvalnic in čestitk Njegovemu veličanstvu, ko se je na dunajskem dvoru pokazal rdeči petelin: kakor se je nekoč videl ogenj z Betajnovetja do bele Ljubljane, tako so plameni iz nekdanje cesarjeve palače osvetlili dunajsko noč.

Dunajski dvor, nedvomno arhitekturna umetnost brez primerjave, je simbol; dvorana, v kateri je Kongres, potem ko je uspešno sežgal vso Evropo, plesal na njenih mrličih in ob tem začrtal novi evropski zemljevid, dvorana, ki je služila za judovski poljub med Brežnjevim in Carterjem prav tako kot zabavi dunajskega in mednarodnega kapitala ob raznih slovesnostih, ki si jih prirejajo za zavarovanje naraščajajo svojih potomcev, dvorana, ki je bila tudi v republikanskem času rezervirana za družbeno smetano – medtem ko jo je smet republike morda lahko videla v oddaji „Seitenblicke“ in v njej morda včasih zagledala to ali drugo redkost genija Fischer von Erlacha – ta dvorana je naenkrat postala – odkar je ni več – identiteta povprečnega Avstrijca.

V tem so si namreč izjemoma vsi politiki edini: novo zgraditev dunajskega dvora bodo plačali iz denarjev davkoplačalcev, torej delavcev in nameščencev, delojemalcev pač, ker bi vsi ti sicer živeli brez lastne identitete, cesar ni mogoče dopustiti.

Delavka v tekstilni tovarni na Predarlskem s svojimi 8.000 šilingi na mesec je namreč kot Avstrijka prav tako identificirana z dunajskim dvorom kakor glavna ravnateljica nacionalne knjižnice s svojimi – previdno recimo –80.000 šilingi, ki je še v noči požara prihitela, da bi iz varne oddaljenosti nadzorovala rešitev raznih kraljevskih in cesarskih ter habsburških evangelarijev ter lažnih pogodb in izsiljenih kupcij, de-

diščin in inventarij, ki jih hrani njena knjižnica.

V dunajskem dvoru je namreč posebljena avstrijska duša: tisti pomožni gradbeni delavec (iz vseh nekdanjih kraljevin), ki je zdaj pozvan k izgradnji kopije požgane dvorane, prav tako kakor tisti minister, ki jo bo odprl najkasneje leta 1996, ko bo Avstrija praznovala svojo tisočletnico obstoja, sklicujoč se na košček papirja, na katerem je zapisano ime „Ostarrichi“, ki ga – kljub požaru – hrani nacionalna knjižnica.

Avstrijska nacionalna identiteta je sveta in nedotakljiva: in ta je postala trden spomenik v dunajskem dvoru, domačiji domačih in sprijaznenih cesarjev ali pozneje finančnih in političnih mogotcev, ki so se pred svojimi podložniki tako varno skrivali, da požara, ki je po podatkih požarne brambe vihral že ure, preden je prišlo do alarma, niti videli niso; kajti znotraj dvora za profano meščansko ljudstvo ni bilo prostora.

Lipicanci – konji, s katerimi se je po Kocbeku menda celo cesar menil po slovensko – so svojo ob požaru nepričakovano pridobljeno svobodo najbolje izkoristili: opustošili so nekdanje cesarjeve vrtove in tako razrušili sliko o občji identifikaciji: s prostori španske dvorne jahalne šole se očitno prav posebej ne identificirajo, a kljub temu: po požaru se morajo v svoji španski šoli znova podrediti nemški komandi češkega predstojnika (Oberbereiter).

The show must go on... in Avstriji se bodo še naprej identificirali s svojim dvorom, ki je tako lepo simbolično pogorel; a kaj ko simbole še nikdar niso razumeli.

„Lepa, o lepa bo smrt Evrope“, je preroško naznanil kraški pesnik Kosovel.

Windsor, Hofburg... kaj bo sledilo?

## FUENS pri Mocku

Avstrijski zunanji minister Alois Mock je sprejel južnotirolskega senatorja Mitterdorferja, ki je predsednik Federalistične unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS). Z njim je bil tudi dr. Reginald Vospernik, ki je podpredsednik te organizacije.

Senator Mitterdorfer je ministru Mocku predal osnutek konvencije temeljnih pravic evropskih manjšin s prošnjo, naj Avstrija to konvencijo podpre pri Evropskem svetu. Mock je poudaril, da se Avstrija že leta prizadeva za tako evropsko manjšinsko pravo in obljubil vso podporo.

## Skupna Evropa brez podob sovražnosti

V četrtem večeru Tinjske serije prireditev v Prosvetnem domu Sodalitas je prejšnji petek univ. docent dr. Arnold Suppan predaval o podobah sovražnosti med narodi in skupni Evropi. Predavatelja je uvedel prof. dr. Andrej Moritsch in kasneje tudi vodil zanimivo diskusijo.

Dr. Suppan je podobe sovražnosti med narodi označil kot tipični simptom nacionalizma s ciljem prikazati negativno karakteristiko naroda in s tem v bistvu opravičiti svoj odnos do njega.

Podobe sovražnosti so se pojavile ob nastajanju in homogenizaciji narodov in so stare približno stopetdeset let. Pri tem so imeli odločilno vlogo satirični časopisi, ki so s karikaturami in zasmehljivimi teksti ustvarjali stereotipe o drugih, svoj narod pa poveljevali. Vse to je seveda služilo nacionalni ideologiji, saj je s takimi stereotipi ustvarjala splošen (negativen) odnos. V okviru avstro-ogrske monarhije je bilo tega zelo veliko, predvsem med avstrijskimi Nemci in Čehi, Slovaki, Madžari, Slovenci, Hrvati in celo Bosanci. Dunajski listi so npr. Čeha slikali kot hlapce, Čehi pa Avstrijce kot ošabne meščane. Tak je bil tudi dejanski odnos med obema narodoma, skupinama v monarhiji, Podobe sovražnosti med Slovenci in „Nemci“ so najbolj vzplametele v plebiscitem obdobju, ustvarjanje negativnih stereotipov do Srbov pa po sarajevskem atentatu na prestolonaslednika Ferdinanda. Šle so celo do slogana „Serbien muß sterben“.

Pri ustvarjanju negativnih stereotipov o drugih narodih so imeli odločilno vlogo zgodovinski pisarji, ki so v smislu nacionalne ideologije narodu nadevali častno zgodovino, pretirano poveljevali kulturno preteklost itd. Taki stereotipi se razvijajo še danes. Prav do Srbov in tudi med Srbi do drugih narodov. Zelo močan pojav je na evropskem vzhodu med narodi nekdanje Sovjetske zveze, pa tudi na zahodu (Severna Irska, Belgija, Francija, Španija)

Ustvarjanje takih stereotipov nedvomno močno ovira združevanje v Evropi, zato bi bilo potrebno take podobe načrtno spreminjati v podobe prijateljstva in preko vzgoje podarjati pozitivne kvalitete sosednjih narodov. Poglavitnega pomena za postopno razgrajitev in ustvarjanje drugačnih podob pa je enakopraven in spoštljiv odnos do narodov in ureditev vprašanj narodnih skupnosti.

V precej živahni diskusiji je bil govor tudi o načrtovanem referendumu o tujcih v Avstriji, za katerega sta oba znanstvenika menila, da ob tem ne bi smeli samo negodovati, ampak bi se mu morali odločno upreti.

Jože Rovšek



Dr. Arnold Suppan in dr. Andrej Moritsch

Dogajanja doma in okrog nas zadnje čase sploh niso vzpodbudna. V Avstriji vse bolj čutimo posledice gospodarske recesije, kar se odraža v rekordno visokem številu stečajev firm, naraščanju brezposelnosti, rastočem strahu prebivalstva pred gospodarsko prihodnostjo. Strah ljudi pa znane sile izrabljajo za svoje namene: medtem ko nekateri desnoekstremni pustolovci

## KOMENTAR



dr. Kristijana Schellandra

## Slabi časi zahtevajo koalicijo razuma

podirajo judovske nagrobnike in jih mažejo s kljukastimi križi, drugi skušajo z ljudsko zahtevo stopnjevati gonjo proti tujcem, da bi s tem pridobili več volilcev in končno oblast v državi.

V sosednji Nemčiji je ta politika terjala prve smrtno žrtve. Nasilje, ki se je nekoč v prvi vrsti usmerjalo proti Židom, si je sedaj za prvo tarčo izbralo tujce, toda nenazadnje gre vedno proti vsem, ki nočejo korakati v taktu totalitarnih oblastnih sil. Razdejanje in vojna, kot jo doživljamo v nekdanji Jugoslaviji, nista prvič končni rezultat takšne politike.

Vseposod nacionalizem na osnovi gospodarskih problemov in strahov nevarno dviga glavo. Na Balkanu se nevarnost vojne začena pomikati proti jugu, kjer bi lahko zajela Kosovo, Makedonijo in Albanijo. Če do tega res pride, bosta verjetno prej ali slej v konflikt vključeni še Turčija in Grčija, s čimer bi nasprotja zajela sam vojaški pakt NATO in s tem zahodno Evropo. Nekoč na videz stabilna zahodna Evropa je že tako izpostavljena številnim tre-

njem: nasprotjem v Evropski skupnosti in zunaj njega, konfliktu s francoskimi kmeti, turbulencam na finančnih trgih itd.

Če se bodo stvari tako razvijale naprej, se Evropa lahko kmalu spet znajde v položaju, v katerem je bila že dvakrat v tem stoletju. Kaj pomaga, če mnogi razgledani ljudje iz lastnih izkušenj ali iz študija zgodovine vedo, kam dogajanja, ki jih danes spet opazujemo, vodijo? Nič, če pozitivnim silam ne bo uspelo to zavest kanalizirati tudi v politično akcijo, ki pa ne sme biti samo jokav protest nekaj sto ali tisoč demonstrantov kot reakcija na posebno gnusne dogodke, temveč mora zajeti vse relevantne demokratične politične strukture, ne glede na tradicionalne barve in simbole. Koalicija razuma namesto brezumnega plakatiranja ograjevanja v levo in desno, krščansko in socialistično, nekoč-komunistično in današnje-režimsko, postaja tem bolj potrebna, čim bolj družbo začena spet zajemati špirala, za katero smo mislili, da smo ji že zdavnaj ušli.

ŠIRITE IN NAROČITE  
SLOVENSKI VESTNIK



## Predsedniški kandidati

### 1. dr. Stanislav Buser



kandidat Slovenske ljudske stranke, roj. 1933. l., dipl. inž. geologije, sedaj poslanec v skupščini R. Slovenije.

### 2. Darja Lavtižar-Bebler



kandidatka Socialistične stranke Slovenije, roj. 1950. l., dipl. pravica, sedaj poslanka v skupščini R. Slovenije.

### 3. France Tomšič



kandidat Socialdemokratske stranke Slovenije, roj. 1936. l., dipl. inž. strojništva, sedaj poslanec v skupščini R. Slovenije in predsednik sindikata Neodvisnost-KNSS.

### 4. Jelko Kacin



kandidat Demokratske stranke Slovenije, roj. 1955. l., dipl. obramboslovec, sedaj minister za informiranje.

### 5. dr. Alenka Žagar-Slana



kandidatka Narodno-demokratske stranke Slovenije, roj. 1949. l., zdravnica, sedaj predsednica skupščine občine Ljubljana-Center.

### 6. Ivan Bizjak



kandidat Slovenskih krščanskih demokratov, roj. 1956. l., dipl. inž. matematike, sedaj predsednik zbora občin skupščine R. Slovenije.

### 7. Milan Kučan



kandidat Državlanske pobude, roj. 1941. l., dipl. pravnik, sedaj predsednik predsedstva R. Slovenije.

### 8. dr. Ljubo Sirc



kandidat Liberalno-demokratske stranke Slovenije, roj. 1920. l., dr. ekonomskih znanosti, sedaj direktor Centra za preučevanje komunističnih gospodarstev v Londonu.

# Volitve v Sloveniji

## Tudi Italijani in Madžari bodo volili svoje poslance

Na decembrskih volitvah v Sloveniji bosta obe avtohtoni manjšini poleg strankarskih in neodvisnih kandidatov volili tudi svoje predstavnike v republiškem parlamentu. Po slovenski volilni zakonodaji bosta italijanska narodna skupnost na Obali in madžarska narodna skupnost v Prekmurju volili po enega poslanca v državni zbor slovenskega parlamenta. Za volitve v državni svet, tj. drugi zbor, te pravice nimata, kar je po mnenju Inštituta za narodnostna vprašanja ena od slabosti slovenske volilne zakonodaje, saj so njuni interesi vsekakor toliko specifični, da bi lahko bili zastopani tudi v državnem svetu. Seveda je s to volilno zakonodajo oz. na teh volitvah rešeno samo vprašanje zastopanosti manjšine na najvišji državni ravni, bolj pomembno od tega pa bo vsekakor, kako bo rešena zastopanost na komunalni oz. regionalni ravni.

### Volitve v državni zbor

Te volitve bodo opravljene v osmih volilnih enotah, od katerih ima vsaka po enajst volilnih okrajev, vsak okraj pa naj bi izvolil po enega poslanca v državni zbor. To znese skupno 88 poslancev, dva sedeža v državnem zboru pa sta rezervirana za predstavnika italijanske in madžarske narodne skupnosti. Ta dva volijo v posebnih volilnih enotah (deveti in deseti), ki se delno prekrivata s splošnimi. (Več o tem v posebnem prispevku Borisa Jesiha.) Volilci v volilnih enotah in okrajih bodo odločali o strankarski in osebni sestavi državnega zbora, to pa pomeni, da bo vsak volilec na eni izmed strankarskih list v svojem volilnem okolišu volil enega od kandidatov. Izvoljeni bodo kandidati po vrstnem redu prejetih glasov. Preostanek glasov (nad 9,1%) bo na republiški ravni razdeljen kandidatom na nacionalnih strankarskih listah.

### Volitve v državni svet

Za te volitve je Slovenija razdeljena v 22 volilnih enot, v vsaki pa volilci izvolijo po enega zastopnika lokalnih interesov. Izvoljen bo kandidat, ki bo prejel največ glasov ne glede na predlagatelja. Svétnikom iz volilnih enot se bodo pridružili še izvoljeni predstavniki interesnih združenj delojemalcev, delodajalcev, kmetov, obrtnikov, svobodnih poklicev in predstavniki negospodarskih dejavnosti kot so zdravstvo, šolstvo, socialno varstvo idr. Skupno bo torej izvoljenih 40 državnih svétnikov, slednjih 18 pa bodo 10. decembra na posrednih volitvah izbrali v interesnih združenjih že izvoljeni člani elektorskih teles.

### Volitve predsednika

Te bodo neposredne. Vsak volilec bo na listi osmih kandidatov glasoval za enega izmed njih. Razporejeni so na osnovi žreba, ki ga je opravila republiška volilna komisija. Če nihče od kandidatov 6. dec. ne bo prejel več kot 50 odstotkov vseh oddanih glasov, se bosta dva z največjim številom glasov pomerila na volitvah v drugem krogu najkasneje v treh tednih.

Zakon o volitvah v državni zbor že v svojem drugem členu opredeljuje, da italijanska in madžarska narodna skupnost izvolita v državni zbor po enega poslanca, poenostavljeno bi lahko rekli, da sta v državnem zboru rezervirani dve poslanski mesti za po enega poslanca obeh manjšin.

Pasivna in aktivna volilna pravica je dodeljena izključno pripadnikom ene in druge manjšine. Za volitev poslancev italijanske oz. madžarske narodne skupnosti se na območjih, kjer te skupnosti živita (to so občine Koper, Piran in Izola ter Murska Sobota in Lendava) oblikujeta posebni volilni enoti s sedežem v Kopru za Italijane in v Murski Soboti za Madžare.

Volilna pravica državljanov za volitve poslancev italijanske in madžarske manjšine se evidentira s posebnim volilnim imenikom državljanov, ki pripadajo eni ali drugi narodni skupnosti. Za sestavo takšnih volilnih imenikov je pristojna samoupravna skupnost narodne skupnosti, potrdi pa ga upravni organ, pristojen za vodenje stalne evidence volilne pravice. Posebej je določeno tudi, da se lahko državljani pripadniki italijanske oz. madžarske narodne skupnosti, ki nimajo stalnega prebivališča na območjih, kjer živita ti skupnosti, vpišejo v volilni imenik državljanov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.

Za vodenje in izvedbo volitev poslancev obeh narodnih skupnosti sta zadolženi volilni komisiji posebnih volilnih enot, v kateri mora biti vsaj en član pripadnik narodne skupnosti. Slednje lahko štejejo k nerodnostim v zakonu, saj bi prav tako lahko določal, da morajo biti vsi člani volilne komisije iz vrst narodnosti.

Na volitvah lahko kandidira vsak pripadnik italijanske oz. madžarske narodne skupnosti, ki ga s svojimi podpisi podpre najmanj trideset pripadnikov italijanske oz. madžarske narodne skupnosti. To je edini način kandidiranja, tako da tudi, če bi hotele politične ali kake druge organizacije kandidirati kakega svojega člana, morajo v njegovo podporo zbrati izključno podpise pripadnikov manjšine.

Na glasovnicah so navedeni vsi pravilno predlagani kandidati (tokrat v Prekmurju 7, na Obali pa 2), volilci se zanje odločajo tako, da pred njihovimi imeni označijo prednostni vrstni red (torej, če so predlagani trije kandidati, jih označijo od 1 do 3).

Tako oblikovan prednostni vrstni red ugotovi volilna komisija (ugotovi še volilno udeležbo, pravilnost oddanih glasovnic ipd.). Prednostni vrstni red kandidatov se točkjuje, za vsako prvo mesto se dodeli kandidatu toliko točk, kolikor je kandidatov na glasovnici, za vsako naslednje mesto pa se dodeli točka manj. Vse dobljene točke se potem seštejejo. Izvoljen je tisti kandidat, ki je dobil največje število točk v volilni enoti, če dva ali več kandidatov dobijo enako število točk, med njimi odloči žreb, ki ga opravi volilna komisija ob navzočnosti kandidatov oz. njihovih predstavnikov.

Tako izvoljena poslanca madžarske oz. italijanske narodne skupnosti enakopravno zastopata interese manjšine v državnem zboru. Poleg enakopravnega sodelovanja o vseh zadevah, ki so na dnevnem redu v parlamentu, pa imata tudi posebno pravico, da morajo biti zadeve, ki se neposredno tičejo manjšine, sprejete v soglasju z njima.

Ob zapisnem lahko ugotovimo, da je z novo slovensko volilno zakonodajo izpolnjena norma, ki jo je sicer narekovala že slovenska ustava, s katero obe avtohtoni narodni skupnosti v Sloveniji sami in neodvisno od volje drugih volita svoje poslance v državni zbor ter lahko tako na najbolj demokratičen način vplivata na sooblikovanje odločitev, ki so bistvenega pomena za njun obstoj in razvoj, obenem pa soproispevata k splošnemu razvoju celotne slovenske družbe. Nedvomno gre za normo, ki vsaj po našem poznavanju presega večino ureditev v evropskem pa tudi svetovnem okviru. Edino nevarnost za uresničevanje te norme vidimo v tem, da bi se katerakoli od političnih strank neposredno začela vtikati v kandidiranje in izvolitev poslanca ene ali druge manjšine. S tem bi tako oblikovna ureditev izgubila svoj pomen.

**Boris Jesih**



Politične stranke v deželi se že mrzlično pripravljajo na prihodnje deželnozborske volitve. Predvolilni postopki so v teku ali celo že izvedeni. Iz vidika slovenske narodne skupnosti je pomembno, da je ÖVP imenovala pliberškega župana za dokončnega deželnozborskega kandidata, ki ga deželni glavar Zernatto pojmuje kot pripadnika narodne skupnosti, on sam pa se deklarira za „dvojezičnega“. V

## KOMENTAR



dr. Marjana Sturma

### Volitve in integracija

predvolilnem postopku SPÖ pa kandidira Ana Blatnik, ki jo podpirata tako Delovna skupnost „Narodne skupnosti“ kot tudi organizacija Žene v SPÖ. Ana Blatnik, koroška Slovenka iz Bilčovsa, ima dobre možnosti, da bo na socialdemokratski kandidatski listi uvrščena na izglednem mestu.

S tem seveda še ni zagotovljeno, da se bo situacija za slovensko narodno skupnost čez noč spremenila. Je pa signal, ki kaže v pravo smer. Manjšinsko vprašanje je vprašanje sožitja, ki ga morata oblikovati tako manjšina kot večina. Mag. Grilc in Blatnikova bosta, če bosta izvoljena, v strankah vplivala v smer boljše sožitja. To je kot prva avstrijska stranka storila že Zelena alternativa, ki je en državnozborski mandat namenila pripadnikom

manjšin.

Zastopnost pripadnikov slovenske narodne skupnosti na listah SPÖ, ÖVP in Zelenih potrjuje dejstvo, da je manjšina idejnopolitično strukturirana tako kot večina. Razlika do preteklosti je ta, da se zdaj posamezniki v strukturah večinskih strank bolj poudarjeno udeležujejo tudi za sožitje v deželi.

To je zelo pomemben angažma. Vsi pojavi nacionalizma po vzhodni in zahodni Evropi imajo svoj začetek v homogenizaciji prebivalstva po etničnih načelih. Ni naključje, da nacionalistične sile okoli KHD in Haiderja nasprotujejo integracijskemu modelu. Želijo si etnično homogenizacijo npr. v obliki etnične zbornice ali pa nekakšnega slovenskega parlamenta, kajti le tako je možno po potrebi ustvariti politično polarizacijo.

## KHD pri „Miklavžu“

Pretekli četrtek so imeli bilčovski člani Heimatdiensta sestanek v Miklavževi gostilni. To je med nekaterimi slovenskimi občani obdano precej negativno. Gostilničarju Hanzi Ogrisu ml. smo zastavili nekaj vprašanj.

**Vest, da je bil sestanek kahadejevcev v vaši gostilni, je neprijetno odjeknila, posebno po pisanju „našega tednika“. Kaj bi rekli k temu, kako je do tega prišlo oz. ali je to dejansko vaša napaka ali pa imate za to kako drugo obrazložitev?**

Bral sem kritiko v „tedniku“ in nad njo niti nisem bil razočaran, ker že vem, da je pri nekaterih ljudeh to povzročilo nekaj hude krvi. Pomislekov za dovolitev te prireditve nisem imel zato, ker je naša gostilna odprta vsem občanom Bilčovsa in je tudi namenjena za prireditve. Niti za trenutek nisem pomislil, da bo to povzročilo tako negotovanje med ljudmi. Ob tem pa tudi poudarjam, da se s stališči KHD še zdaleč ne strinjam oz. se od njih odločno distanciram.

Prepričan pa sem, da bi moja zavrnitev prireditve sprožila še hujše emocije na drugi strani, ki ne bi nikomur koristile. Prireditve so se udeležili Bilčovščani in zato sem prepričan, da nisem storil narobe.

**Kakšna pa je bila tematika sestanka?**

Govorili so o treh točkah, in sicer o zasedbi ravnateljskih mest z dvojezično kvalificiranimi učitelji, o zahtevi po financiranju nemško govorečih društev, pri tem so izpostavili SAK, češ da prejema prevelike podpore iz javnih sredstev, in tretja točka, ki je bila najbolj diskutirana in živahna, je bila tematika dvojezičnosti v cerkvi. Kakšnih sklepov niso sprejeli, podprli pa so zahteve centralne oz. dr. Feldnerja. Jaz se seveda od tega distanciram. Verjetno bi drugič bolj premislil, a najbrž bi tako prireditve spet dovolil. Prepričan sem namreč, da to sožitje v občini ne škoduje, temveč celo koristi.

**Ali tudi kot član izseljenske družine ob tem ne bi imel pomislekov?**

Dobro se zavedam, da so bili moj oče, stari starši, tete in stric tedaj izseljeni in tudi pomislil sem na to, vendar danes živimo v drugem času in mislim, da ne smemo preveč razgrevati emocij.

**Bi druge slovenske gostilne prostor za tak sestanek odklonile.**

Po diskusijah sodeč bi rekel, da tudi ne. **Jože Rovšek**

## Peter Pilz o bivši Jugoslaviji OZN mora odločneje ukrepati

Vodja Zelenih Avstrije v ekskluzivnem intervjuju za SV govori o nevarnosti vojaške eskalacije na Kosovu, o razpadu Jugoslavije ter o napačnih iluzijah glede Evropske skupnosti. S Petrom Pilzom se je pogovarjal Igor Schellander.

**Pred nekaj dnevi ste se vrnili iz Prištine. Kaj Vas je privedlo na Kosovo?**

Strah pred tem, da se bo to, kar se zdaj dogaja v BiH, nadaljevalo na Kosovu. Nekaj malega, kar moremo ukreniti proti temu, je naša politična prisotnost. Zato sem dal pobudo za delegacijo Dunajskega deželnega zbora. Kosovskim organom in srbskemu pokrajinskemu vodstvu smo pokazali, da smo tu in da smo solidarni z albanskim prebivalstvom.

Politične ekskurzije pa seveda niso dovolj za rešitev problema, toda številnost takih iniciativ kljub temu veliko pomaga.

**Kaj načrtujete za bodoče?**

Kolikor je mogoče internacionalizirati kosovski problem, skrbeti za to, da so tam stalno evropske parlamentarne delegacije in mednarodni opazovalci, tako da bo potencialnemu agresorju zelo težko tudi na Kosovu sprožiti vojaško eskalacijo.

Potrebno pa je seveda tudi posredovanje Združenih narodov. Prav ti bi se morali že zdaj politično angažirati na Kosovu ter skrbeti za spoštovanje človekovih pravic.

**Ste bili konkretno soočeni s primeri kršitev človekovih pravic?**

Govorili smo z velikim številom ljudi, ki so bili žrtve takih kršitev. Sam sem se zavzel za nek nujen primer organizacije Amnesty International. Peljal sem se v Peč, da tam v bolnišnici vidim albansko učiteljico, ki jo je srbska policija grozno trpinčila. Našel sem jo in pripovedovala mi je o vsem, kaj so počeli z njo. Strašno!

Ni bila edina, ki so jo policisti tako dolgo davili, da so ji izstopile oči. Ko sem jo videl tri tedne po tem, je imela še vedno popolnoma rdeče in podplute oči. Takih oči sem tam videl mnogo. Tega si ne morete predstavljati, če niste sami videli.

Za to, da bi v BiH komurkoli lahko pomagali z vojaško intervencijo, so možnosti vse manjše in slabše, saj se je vse skupaj že spremenilo v državljansko vojno in vojno med posameznimi tolpami. Vse se bo vedno bolj omejilo na humanitarno in politično pomoč. Vendar je to krivda zahoda, ker je bosansko prebivalstvo prepustil bandam in vojnim protagonistom. Kajpada moramo na vsak način prepričati, da iskra vojne preskoči še v kako drugo deželo, republiko ali pokrajino.

**Pred kratkim ste dejali, da bi to vojno lahko preprečili, če bi bili ob pravem času**

**zaprli poti vsem prekupčevalcem orožja.**

To bi morali storiti že zdavnaj: povsod, kjer je le mogoče prekiniti vojaško oskrbo, in to za vse v konflikt vpletene strani. Vendar se to mežikaje ignorira. Vsi dobivajo pošiljke: Srbi nafto, ostali pa orožje. Muslimanske ofenzive prete-



klih dni potrjujejo domnevo, da so prejeli večje količine novega in težkega orožja. Na zahodu pa fraze in prazna zagotovila.

Dodati je treba, da bi prepo-ved prodaje orožja morala spremljati zelo ostra politika OZN. Saj se ne bi smeli sprijazniti s tem, da je ena stran do zob oborožena in lahko z ostalimi narodi dela, kar hoče.

**Zeleni ste bili od vsega začetka za priznanje novih držav bivše Jugoslavije. Avstrija jih je tudi med prvimi priznala. Ali se to ni zgodilo nekoliko prenašlo, vsaj če upoštevate današnji hrvaški angažma v tej vojni?**

To je prav tako, kot bi rekel: zdaj je kokoš znesla jajce, jaz

## Radiška mladina na odru

Tretjič že je Alenka Bole-Vrabcen vodila radiške igralce; tokrat se je mladina predstavila z igrico Žarka Petana Cirkus na divjem zahodu. Kot v številnih koroških igralških skupinah so se tudi na Radišah začeli zavedati pomembnosti uvajanja mladih igralcev v kontinuirano igranje, če želimo, da bo odrska umetnost živela naprej.

Zato je tudi prav, da se začneja z nezahtevnimi teksti, ki pa vseno nudijo dovolj možnosti zavestnega in načrtnega koordiniranja odrskega giba, govora in ne nazadnje ustvarjalnosti.

Igrica, primerna za otroške in lutkovne odre, ne nosi nobene posebnega sporočila, kvečjemu, da naj ženske ne bodo z modo poneumljene Ksantipe, ker tako zavajajo svoje može v kriminal, no ja.

Kar se je predvsem poznalo, je pridnost, prizadevnost vseh sodelujočih. Režiserka Bole-Vrabcen je znala ustvariti čisto

pa tega jajca ne priznam in zahtevam, da se spet vrne v kokoš. To je nesmisel! Jugoslavija je razpadla, nove države so nastale v skladu z mednarodnim pravom in Avstrija je priznala rezultat tega razpadnega procesa. Druge izbire tudi ni imela.

Napaka ni bilo priznanje, temveč pomanjkljiva spremlja-joča politika ob priznanju – posebej za srbsko manjšino na Hrvaškem, ki ni imela občutka, da jo res kdo razume in podpira. Dejanska napaka je torej bila dopustiti, da iz situacije ločevanja postopoma nastane vojaška eskalacija.

**Eropska skupnost ima v balkanski drami bistveno vlogo, ne nazadnje tudi za Slovenijo in Hrvaško, ki svoje bodoče perspektive povezujeja z mogočim pristopom k ES. Kaj mislijo o tem avstrijski Zeleni, ki so znani kritiki ES?**

Tako kot je ES nezainteresirana za Balkan, je tudi Slovenija in Hrvaška posebej ne zanimata. Njun sprejem v ES v naslednjem času ni realističen.

Hudo je predvsem to, da ES novih držav ni priznala zaradi načelnih političnih, temveč zaradi internih in taktičnih razlogov. Na eni strani je bilo ugodeno Nemčiji, na drugi pa je bilo signalizirano Beogradu, naj zadeve ne jemlje tako resno in naj naprej dela, kar misli...

To je način politike ES, saj nima zunanje politike, politike za varstvo človekovih pravic ali politike za preprečevanje vojne. Namesto tega se ozira na svoje notranje okoliščine, interne igre, na taktične igre in igre za oblast v Bruslju. Ta pa se znaša na hrbtu ljudi na Hrvaškem, v Srbiji in v Bosni in Hercegovini.

**Hvala za pogovor.**

in tekočo predstavo, kjer ima vsaka akcija svoj pomen in ki na ta način razlaga vzročne zveze poteka zgodbe. Gordani Schmidt gre za sluzga za organizirano giba, scena Tatjana Legat pa je ustvarjena nalašč tako, da je menjava hitra, neproblematična in primerna za gostovanje po podeželskih odrih. Živi, privlačni kostumi so delo Lidije Ramač, izvirno glasbo pa je napisal Primož Kerštanj. S tehniko sta se ukvarjala Adrian Povše in Hanes Tolmaier, skupino pa vodi Tatjana Tolmaier.

Igrali so: Michaela Waldhauser, Andreja Ogris, Marco Tolmaier, Aleksander Tolmaier, Rupert Wrulich, Niko Wieser, Kristina Tolmaier in Boris Povše.

Vsi skupaj so opravili pomembno delo, katerega sode bodo želi tudi v bodočnosti. Prepričan sem, da bodo tudi ti mladi igralci začeli prav kmalu na odru uživati.

**Sonja Wakounig**



## KULTURNI KOTIČEK:

## Pisatelji o nacionalizmu

Rajni Valentin Polanšek je bil pobudnik, organizator in gonilna sila nekdanjih obirskih pisateljskih srečanj narodnih skupnosti. Po njegovi smrti je sicer bilo še nekaj srečanj na Obirskem, toda bila so nekoliko drugače zasnovana.

Letošnje srečanje pisateljev ob Habnerjevem jezeru je pravzaprav nadaljevanje obirskih srečanj. Še vedno gre za srečanja manjšinskih pisateljev, čeprav bodo sodelovali tudi drugi. In če bi želeli odgovoriti na vprašanje, kakšen smisel taka srečanja imajo, nas v tem trenutku zagotovo zanima tema, ki zadeva okolnosti, v katerih avtorji pišejo, in pa literaturo samo. Letos se je tema o nacionalizmu naravnost ponujala.

Nemški razbojniki obratih glav, tržaški skrajneži in pogromi nad tujci tako rekoč po vsej Evropi, začetni pojavi tudi v Sloveniji zbuja strah in nelagodje. V evropsko zavest spet vstopa strah pred vračanjem preživetega

nacionalizma. Na eni strani postsocialistična družba ustvarja nove – na nacionalni osnovi utemeljene – države, na drugi pa se nacionalizem kot rak zajeda v Evropo.

Kako naj v tem razponu med nacionalističnimi ekscesi in civilizacijsko družbo preživi literarno ustvarjanje. Kako naj se pisatelj sooča s temi pojavi? Naj to preprosto ignorira, ali pa naj se z mečem pisane besede angažira za reaktivizacijo humanističnih ciljev človekovega življenja?

Iz različnih krajev, iz Trsta, Ljubljane, Prekmurja in Vzhodne Nemčije bodo pisatelji govorili o svojih stiskah, o utesnjenosti literarnega ustvarjanja v razmerah nacionalizma in o žalosti, ki se je zaradi hudih nacionalističnih programov v Nemčiji polastila tudi takih optimistov kot je lužiškorski pisatelj Jurij Koch, stalni gost pisateljskih srečanj na Koroškem.

J. Malle

## Samorog – poezija v najčistejši obliki

Spominjam se krstne predstave Strniševega Samoroga pred več kot dvajsetimi leti v Mestnem gledališču ljubljanskem. Takratna gledališka izobražena publika je predstavo nestržno pričakovala. Takratne igralce smo spraševali, kako potekajo vaje, kako bo.

Po predstavi je vodstvo gledališča menilo, naj bi občinstvo imelo priložnost, da se o delu pogovarja z avtorjem Gregorjem Strnišo. Kot je bilo pričakovati, diskusija ni prinesla ničesar. Pogovarjati se o najglobljih človeških stiskah, o hrepenjenju in o dobrem in slabem v človeku (kaj je dobro, kaj je slabo?) se ni mogoče v krogu nekaj stoglave množice. In temu ustreza je bila Strni-

ševa reakcija: če kdo sporočila ni razumel, mu ga sam ne more razlagati – vse je razložil v dramati.

Spominjam se tedanje khr-

ke, blazne dvojčice Uršule, Svetlane Makrovič. To je bila njena vloga, napisana njej na kožo, borbena in občutljiva ob enem, stkana iz poezije in z obema nogama na tleh.

Sonja Wakounig

To je živa čarovnija zemlje, vode in neba, da sekira, ki ubija, nikdar nič ne pokonča.

(Gregor Strniša)



## Izobraževanje za novo Evropo

Šola je značilna sestavina vsakovrstne družbeno usmerjene politike in prav opazno je, da se ji zavzeto posveča čedalje več politikov. Zavedajo se pač, da brez izobraževanja ni razvoja. Razen tega skorajda ni ustanove, ki bi zagotavljala večjo stopnjo javnega delovanja. Šola politikom torej naravnost ponuja zelo prijemljivo priložnost, da se uveljavljajo v javnosti. Ker pa se Slovenci radi primerjamo z razvitim svetom, ki nam ga največkrat predstavlja pojem Evropa, vsakokrat znova opažamo, da se naša mlada država kar lepo drži prave smeri in le naši slabši gospodarski osnovi je pripisati, da še nismo docela v njej.

Za avstrijski Gradec vemo, da nam je blizu, ne le zaradi tega, ker je mestno ime slovenskega izvora – opažam, da nam to Avstriji čedalje raje priznavajo – temveč predvsem zaradi njegovih močnih, tudi s Slovenci ustrezno sodelujočih kulturnih ustanov. To prav tako velja za graško univerzo in za deželni šolski svet s pedagoškim inštitutom. Tudi na osnovi teh vezi je bilo Sloveniji omogočeno sodelovanje

na velikem mednarodnem štiri-dnevnem simpoziju, ki ga je, z geslom v naslovu in morda še z zgovornejšim dodatnim vodilom: Sodelovanje sosedov kot skupna odgovornost, pod pokroviteljstvom Evropskega sveta v začetku novembra priredila graška kongresna ustanova Akademija. Na simpoziju se je zbralo kakih 150 udeležencev iz skoraj vseh srednjeevropskih držav.

Osnovni namen simpozija je bil v hotenju, da razvite države srednje Evrope bivšim socialističnim državam vzhodne Evrope pomagajo pri vstopu v sodobno evropsko šolo, pač na osnovi skupnih izobraževalnih potreb bodočih združenih držav Evrope, oz. združene Evrope. Samo o takšni Evropi in seveda tudi o tem, da jo zdaj še kvari grozljiva balkanska vojna, sta govorila avstrijski zvezni in deželni minister ob otvoritvi, na sprejemih in ob zaključku tega vsekakor zanimivega in koristnega graškega simpozija.

Ob skupnih zasedanjih so se udeleženci razporedili v pet delovnih skupin z naslednjimi vsebinskimi sklopi: skupne naloge obvezne šole, poklicno

izobraževanje v tržno usmerjenem gospodarstvu, svoboden visokošolski študij v svobodni Evropi, sodelovanje v izobraževanju odraslih ter naloge kulture pri izobraževanju in evropskem povezovanju. Delo v skupinah se je pričelo po dveh uvodnih predavanjih. Prvo je pod naslovnim geslom imel dr. Michael Vorbeck, vodja oddelka za raziskovanje izobraževanja pri Evropskem svetu v Strasbourgu, drugega pa dr. Franz P. Küpper, vodja komisije za splošno in poklicno izobraževanje pri Evropski skupnosti v Bruslju. Oba sta podala vrsto usmeritev za delo skupin, ki so vse po vrsti v svojih sklepnih poročilih izredno poudarjale najširše možno sodelovanje, ne glede na še obstoječe mejne ovire (Romuni so se pritoževali, da so za avstrijski vstopni vizum morali odšteti skoraj pol svoj mesečne plače), kar vse so proti koncu simpozija družno in v naglici potrjevali takrat prispeli pristojni ministri sodelujočih dežel – med njimi tudi slovenski minister dr. Slavko Gaber.

Franček Lasbacher

## Benétik in Taurer razstavljata

V torek zvečer so v Galeriji Judith Walker v Celovcu na Cesti Richarda Wagnerja (nasproti nezgodne klinike) odprli likovno razstavo Rudija Benétika in Reinharda Taurerja pod skupnim naslovom Zima, okrasek, pravljica. Odprta bo do 20. decembra, od torika do četrtega od 16. do 19. ure, ob petkih pa od 9. do 15. ure. Na prikupnem vabilu sta deli obeh avtorjev, in sicer Taurejevo Znotraj-zunaj in Benétikovo Upodobitev mojega indijskega prijatelja. Obisk razstave toplo priporočamo!

## Hrup za odrom



Maja Boh, Tanja Dimitrievska, Mirjam Korbar, Tanja Ribič, Evgen Car, Slavko Cerjak, Janez Hočevar-Rifle, Boris Kerč in Srečko Špik so nas pretekli četrtek v Mladinskem domu v Celovcu zelo razveselili z odlično komedijo angleškega pisca Michaela Frayna Hrup za odrom.

## Predstavitve na knjižnem sejmu

Pretekli teden sta svoje knjige na celovškem knjižnem sejmu predstavili Založba Wieser in pa Mohorjeva.

Založnik Lojze Wieser je predstavil avtorja Dragana Velikića iz Beograda z njegovo knjigo v nemškem prevodu Astrid Philippsen Das Astragen – Fell. Avtor je nekaj mesecev prebival na Koroškem kot gost mesta Celovec in je tu pisal eseje. Velikić, globoko zasidran v tradiciji srbske književnosti, se priznava k vsej raznolikosti svoje ožje domovine in tako je tudi njegovo gledanje umetnika na svet. (Več o knjigi bomo pisali v eni prihodnjih števil Sloveskega vestnika.)

Andreas P. Pittler pa je za isto založbo zbral antologijo sodobne avstrijske književnosti, v kateri je dal prostora že znanim in manj znanim avtorjem. Iz te knjige, Prosa – Land Österreich, je prebral tri odlomke.

Dva dni kasneje je Lojze Angerer predstavil novo knjigo v nemščini dr. Pavleta Zablatnika Volksbrachtum der Kärntner Slowenen. Z namenom, da bi slovensko kulturo predstavili narodu sosedu, jo je izdala Mohorjeva založba. Dr. Zablatnik, ki bo te dni praznoval svojo 80-letnico, je mednarodno priznan znanstvenik na narodopisnem področju in se je, kot pravi sam, vedno boril za pravilno vrednotenje slovenske kulture. Do leta 1983 je predaval tudi narodopisje na celovški univerzi.

Knjiga ni zanimiva le za nemško govoreče, saj bo tudi slovenski mladini, ki nima več neposrednega stika s starimi običaji, veliko povedala.

S.W.



## EPITAF

† 24. nov. 1992

Sama sebi zmeraj stroga, v bolečinah kamen gluha, je pokonci le hodila, drugim dobra kakor kruh.

## MONOLOG

(s pokojno Sonjo Schlapperjevo)

Sla po zlatem soncu v mladem jutru zdaj ne trepeti več v tvojih nedrih. Slast po pesmih, pevnih in upornih, zdaj ne polje več ti v žilah vedrih.

Rože vseh bežečih zdaj pomladi bojo le še v črno se odevale za tvojo kruto opeharjeno mladost, na grobu tožno ti samevale.

Šele ko vetrič bo krog groba vel, šumel in žalost z njih bo odpoljubljal nežno stokajoč, nebo razlilo bo razkošje luči nanje in spet bo rosnomokri nektar dal čebelam moč.

Vidim jih vnaprej z zaprtimi očmi, ki solze se iz njih mi udarajo nocoj. Slišim njihovo marljivo že brenčanje, čutim, Sonja, te vso živo pred seboj.

Janko Messner



Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
od 3. do 24. 12.	v restavraciji Juenna v Globasnici	Dnevi lovskih specialitet	
Četrtek, 3. 12. 19.00	v gostilni Loser v Šmihelu	Javna predstavitev načrta za razvoj bistriške občine	Občina Bistrica pri Pilberku
Četrtek, 3. 12. 19.00	v gostilni Loser v Šmihelu	Zdravje in plodnost tal predava: Peter Kopeinig, štajerski inštitut za ekološko kmetovanje	Kmečka izobraževalna skupnost
Petek, 4. 12. 18.00	pri Cingelcu na Trati	Miklavževanje za otroke sodelujejo: dijaki Zvezne gimnazije za Slovence in oddelek glasbene šole Borovlje	SPD „Borovlje“ in ZG za Slovence
Petek, 4. 12. 18.00	v domu v Tinjah	Podelitev Einspielerjeve naagrađe Nagrajenec KKZ je univ. prof. dr. Anton Pelinka; sodeluje Obirski ženski oktet	KKZ
Nedelja, 6. 12. 14.00	v farnem domu v Selah	Miklavževanje za otroke nastop ljudskošolskih otrok, odlomek iz operete Miklavž prihaja, obdarovanje, film Kekec	KPD „Planina“
Nedelja, 6. 12. 19.00	v farnem domu v Selah	Miklavževanje za odrasle medsebojno obdarovanje članov društva, družabno srečanje	KPD „Planina“
Nedelja, 6. 12. 10.30	pri Kovaču na Obirskem	Miklavževanje	SPD „Valentin Polanšek“
Nedelja, 6. 12.	Rutar-Lido v Dobri vasi	Srečanje v adventu – ob 11.00 sv. maša, ob 12.00 kosilo in nastop MePZ Srce	Društvo upokojencev Podjuna
Nedelja, 6. 12.	pri Šoštarju v Globasnici	Miklavževanje	SKD Globasnica
Nedelja, 6. 12. 19.00	dvorana Kassel v Škocijanu	Do tiste stezice, tam je moje (Vika Grobovšek) premiera ekološke pravljice; nastopa mladinska skupina iz Škocijana	
Torek, 8. 12. 15.00	v Klubu SŠŠ na Dunaju Mondscheing. 11	Miklavževanje udeležbo najavite Nadi in Karlu, tel. 55 20 282.	KSSŠ
Sreda, 9. 12. 18.00	Dunaj	Predstavitve knjige dr. Pavleta Zablatnika „Volksbractum der Kärntner Slowenen – österr. Museum für Volkskunde, 8. okraj, Laudon-gasse 15-19	Mohorjeva in SNI
Petek, 11. 12. 19.00	v Slomškovem domu v Celovcu	Občni zbor Slovenske športne zveze	SŠZ
Petek, 11. 12. 19.00	knjižnica na Golovici (Wölfnitz)	Koncert z oktetom Suha in razstava Doživeta arhitektura Zilje, Roža in Podjune; prireja knjižnica Golovica, sopr. KKZ in Singgemeinschaft Wölfnitz	

## RAZSTAVE

### CELOVEC

– Tovarna Neuner, St. Veiterring 22 H. UNIKUM – Žalna mesta II – začasni muzejski projekt (do 23. 12.)

– Galerija Judith Walker, Richard-Wagner-Str. 36, Rudi Benetik in Reinhard Taurer

### SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Guerino, Aggregate 1 in Aggregate 2, slike k arhitekturi polja, Temperirani prostor

### DUNAJ

– Galerija KSSŠ, Mondscheingasse 11, 7. okraj, Andrej Krištof, psevdonom Friln 92, med 14. in 17. uro

### LINZ

– Galerija Figl – Razstava likovnih del Valentina Omana – Ecce homo

# Z znanjem proti lubadarju

Pred dvema letoma tisoč kubnih metrov obolelega lesa-iglavcev, letos že 130 tisoč. To je alarmanten podatek o propadanju gozdov. Vendar ne samo za kmete, ki so od njih v veliki meri eksistenčno odvisni, temveč za vse prebivalstvo, saj so nam gozdovi velika pljuča, poleg tega pa vsaj posredno od njih tudi živimo.

Te situacije se južnokoroški kmetje ter njihova izobraževalna skupnost prav dobro zavedajo. Letošnji pogoji za razvoj škodljivega lubadarja so bili ugodni. Dolgotrajno vroče, sončno in sušno poletje mu je bilo zelo naklonjeno.

Kmečka izobraževalna skupnost je v soboto v Lešah pri Gabrielu priredila izobraževalni seminar za lastnike gozdov, strokovnjak iz Gozdarske izobraževalne postaje v Osojah pa je udeležencem ob diapozitivih in filmu pojasnil podrobnosti o razvoju lubadarja, spregovorili pa so tudi o načinih za njegovo omejevanje in zatiranje razvoja, popoldne pa so si na Schusterjevi žagi v Malencah ogledali in se poučili, kaj storiti z obolelim lesom, oz. kako ga še koristno izrabiti.

Udeležba na seminarju je bila zelo dobra, kmetje so z zanimanjem poslušali strokovnjake, saj jim prav gotovo ne more biti vseeno, kaj se godi z njihovimi gozdovi.

Seminar je organiziral in vodil poslovodja KIS dr. Hans Madritsch. Z njim smo opravili krajši pogovor.

### Zakaj prirejate ta seminar?

Opažamo, da je kljub padajočim cenam lesa nega gozdov še kako pomembna, da bi lubadarja vsaj omejili. Letos pa je bilo izredno leto, zato smo takoj reagirali, saj je odpornost gozdov zaradi poletne vročine in suše zelo oslabljena, da bi lastnikom gozdov posredovali potrebno znanje za pravilno ukrepanje. Seminar povezujemo s praktičnim prikazom klasifikacije in razreza oškodovanega lesa, da kmetje ne bi bili še dodatno prizadeti in ogoljufani, kajti tak les je še mogoče izkoristiti.

### Kakšna je možnost obrambe proti lubadarju?

Na področjih, kjer opazimo večjo koncentracijo lubadarja, posekamo drevesa in jih pustimo v gozdu kot vabo za lubadarja. Ko pod skorjo teh dreves ličinke

## Creditanstalt – Nova Banka razširja usluge

Creditanstalt – Nova Banka, od marca letos z večinskim deležem Creditanstalt banke, s sedežem v Ljubljani, razširja ponudbo: predvsem na področju prekomernih poslov nudi svojim poslovnim partnerjem nove možnosti v plačilnem prometu, zanimive tako za podjetja kot tudi zasebnike.

Vloge na hranilne knjižnice Creditanstalt – Nova Banka lahko vlagatelji dvigujejo tudi v avstrijskih podružnicah te bančne ustanove.

„Naša glavna naloga pa je podpirati prekomerni plačilni promet in se s tem vključevati v finančno sodelovanje v prostoru Alpe-Jadran,“ je na srečanju s strankami in predstavniki medijev dejal direktor CA-Nova Banka Kadunc, direktor CA dr. Herbert Berger pa je poudaril nadregionalni pomen srednjeevropske banke CA: „Creditanstalt je sedaj v Sloveniji prisoten z lastno banko, kmalu pa bo tudi z zastopstvom investicijske banke in leasinske družbe. To ustreza naši strategiji, da v deželah srednje Evrope nudimo bančne usluge na nivoju zahoda.“

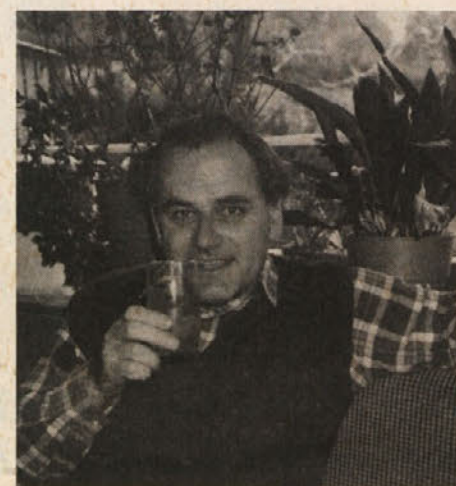
odložijo jajčeca, drevesa olupimo in skorjo zažgemo oz. škodljivce uničimo z neagresivnim kemičnim sredstvom na bazi pyretroida, ki ne uniči življenja v gozdnih tleh.

**Danes se je zbralo nekako trideset kmetov, na Koroškem pa jih je nekaj tisoč. Boste s takimi seminarji nadaljevali tudi po drugih krajih?**

Ta seminar smo organizirali prvič, če pa bomo ugotovili, da je zanj interes, jih bomo izvedli tudi v drugih krajih, posebno tam, kjer je potreba velika. Npr. v Selah ali v Železni Kapli, kjer so gozdovi bolj višinski in senčnati, ogroženost ni velika, velik problem pa je v ravninskih predelih. Zaradi tega sodelujemo z gozdarji, da nam kot poznavalci razmer povedo, kje je potrebno najhitreje ukrepati. Pri tem je potrebno tesno sodelovanje.

Hvala za pogovor.

Jože Rovšek



Dr. Hans Madritsch

## Borzni izrazi

Zveza-Bank je v oktobru t.l. ob prvem strokovnem sejmu za antikvitete, umetnost in naložbe kapitala GELD & WERT izdala prikupen priročnik bančnih izrazov v slovenskem in nemškem jeziku pod naslovom Borzni izrazi. V njem so pojasnjeni vsi bančni izrazi v obeh jezikih; teh pa je kar nekaj sto. Posebnega pomena je, da izrazi niso samo prevedeni, ampak so tudi strokovno obdelani. Čeprav nismo vsi bančniki, pa imamo vendar zelo pogosto opraviti z denarjem, pri čemer nam je priročnik lahko v veliko pomoč. Poleg tega pa je tudi pomemben prispevek k uveljavljanju slovenskega strokovnega jezika na področju financ in bančništva. Priročnik so sestavili Hanzi Grilc za Zvezo-Bank, Marina Einspieler in dr. Pavel Apovnik.



ZVEZA-BANK • POSOJILNICA-BANK



# RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

Sreda, 2. 12. Glasbena sredo 18.10–19.00

Večerna 21.05–22.00 „Knjiga robov – Das Buch der Ränder“  
– predstavitev Založbe Wieser v zveznem parlamentu na Dunaju

Četrtek, 3. 12. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 4. 12. Kulturno-glasbena oddaja: 30 let gledališki praznik KKZ (8. 12.)

Sobota, 5. 12. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 6. 12.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel (p. Ivan Antolič, Žitara vas)  
18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 7. 12. Nemci v Sloveniji – gost Dušan Ludvik Kolnik, predsednik društva „Freiheitsbrücke“

Torek, 8. 12. Partnerski magazin.





## Zavarovalna doba kmetic

Že sredi avgusta so kmetice (pa tudi kmetje, če je bila kmetica upravljala kmetijo), ki so najkasneje 1.1. 1992 izpolnile 50. leto, dobile od Kmetijske zavarovalnice formular za ugotovitev zavarovalne dobe. Od 9.000 nagovorjenih oseb jih je odgovorilo le okrog 1800, zato zavarovalnica vse prizadete poziva, naj formularje izpolnijo in skupaj z osebnimi dokumenti pošljejo na Kmetijsko zavarovalnico (Sozialversicherung der Bauern). Le tako bo mogoče ugotoviti vse zavarovalne dobe pravočasno do roka 31.12.1992, zaradi oprostite plačila pokojninskega zavarovanja. Če zavarovalne dobe niso znane, ni mogoče odločiti o oprostitvi.



**POSOJILNICA-BANK  
PODJUNA**

**Naprodaj  
Gradbene parcele  
v Libučah**

Podrobnejše informacije  
prejmete na tel.štev.  
0 42 36/20 76.

## Mlada EL zbira podpise

S podpisno akcijo želi mlada Enotna lista doseči spremembo zakonov, s čimer bi bil slovenski manjšini na Koroškem omogočen sedež v Deželnem zboru. Simon Triessnig, podpredsednik Mlade EL, in njen tajnik Rudi Vouk sta predala novinarjem letak, s katerim zahtevajo spremembo volilnega reda na ta način, da bi za tak mandat zadostoval 1% oddanih glasov za tako imenovani preostali mandat. Virilist pa bi bil po mnenju EL mogoč tudi tako, da bi zakonsko omogočili narodnostno zbornico, ta pa bi določila osebo, ki bi zastopala manjšino v deželnem zboru.

S podpisno akcijo želijo predvsem informirati vse Korošce o zahtevi po mandatu. Koroški Slovenci nimajo možnosti iz lastnih moči doseči polnovreden osnovni mandat, zato naj bi stranke to možnost omogočile z zakonom. Za virilni mandat se ogreva samo Ljudska stranka, medtem ko je FPÖ tega že zavrnila, socialdemokrati pa vidijo najboljše rešitev v integracijskem modelu. SPÖ je po mnenju mlade EL najbolj restriktivna v manjšinski politiki, mnenja o svobodnjakih pa Vouk ni povedal.

Vouk zagovarja stališče, da stranke niso razbremenjene skrbi za manjšino, če ima ta svoje zastopstvo. Tak mandat naj bi imel v deželnem zboru v zadevah manjšine pravico veta.

S.W.



V nedeljo se bodo spet predstavili mladi iz Škocijana. Zaigrali bodo ekološko pravljico Vike Grobovšek *Do tiste stezice*, tam je moje v režiji Petra Militarova.

Premiera bo v nedeljo, 6. 12. ob 19. uri v kulturnem domu Kassl, ponovitev pa v soboto, 12. 12. ob isti uri.

## Močnejše narodnostne skupnosti

Po podatkih iz ljudskega štetja v letu 1991 v Avstriji govori jezik manjšin 20.000 več prebivalcev kot pred desetimi leti, skupno kar 80.000. Najbolj je poraslo število s češkim pogovornim jezikom, govori ga skoraj 10.000 prebivalcev, kar je dvakrat več kot pred desetimi leti. Slovensko govori 10 odstotkov več prebivalstva, skupno okrog 20.000 (skupaj z vindiš!), od tega 15.000 Korošcev. Hrvaškega jezika se na Gradiščanskem poslužuje 19.000 ljudi, na Dunaju pa okrog 6.000, skupno v vsej Avstriji pa skoraj 30.000. Madžarsko kot pogovorni jezik go-

vori okrog 20.000 prebivalcev, največ na Dunaju (9.000) in Gradiščanskem (5.000).

Največji delež prebivalstva, ki govori jezike narodnih manjšin, je na Gradiščanskem in znaša 9 odstotkov.

Po ljudskem štetju so bili kot narodna manjšina priznani tudi Slovaki. Slovaško uporablja okrog 1.000 ljudi, od tega jih je dve tretjini Dunajčanov. Romi in Sinti še čakajo na priznanje. Za njihov jezik pa se je ob štetju izreklo samo 120 avstrijskih državljanov.

Zaokroženi podatki so povzeti po Wiener Zeitung.

Višja šola za gospodarske poklice Šentpeter

## Dan staršev in občni zbor Združenja staršev

v soboto, 5. decembra 1992

Ob 8.30 se bo pričel občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsednika Združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednikov računov
7. Razprava in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora
9. Razno

Od 9.30 do 12. ure se bodo starši lahko pomenili z učitelji o šolskem uspehu svojih otrok.

Predsednik Združenja staršev  
Tonej Sticker

Ravnatelj šole  
dr. Janko Zerzer

## SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski  
časopis  
koroških Slovencev

**Uredništvo/Redaktion:** Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

**Usmerjenost lista/Blattlinie:** seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

**Urednika/Redakteure:** Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

**Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger:** Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

**Tisk/Druck:** Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

**Oglasi/Anzeigen:** Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

**Zastopstvo za Slovenijo:** ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311223.

**Letna naročnina:** za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

## Übertreiben des herrschenden (Herren) zynismus

Ausländer-Ausländerinnen-feindlichkeit wagt einen weiteren Versuch auf den Gipfel des restriktiven Geistes in Österreich zu gelangen. Die politische Wetterlage scheint günstig.

Von Deutschland ist zu hören, daß es nicht mehr Schlagwort ist. Dort herrschen Mörder- und Brandstifterhände faschistischer Verbrecher. Auch in Österreich dürfen Faschistenführer „der Grauen Wölfe“ aus der Türkei nach Linz einreisen und vor den Augen der Exekutive eine Versammlung abhalten.

Den Protagonismus korrumpierten Demokratieverständnisses verdeutlicht zu dem das Volksbegehren der Haider-FP, das sich gegen Teile der Bevölkerung/das Volk richtet.

Die 12 Punkteübertreibung herrschender Entrechtung soll für einen Alltag, in dem ganze gesellschaftliche Gruppen und einzelne Personen von einer Reihe Grund- und Freiheitsrechten ausgeschlossen sind, sorgen. Natürlich kann eine Partei so etwas anstreben – die Regierungserklärung zur Ausländerfrage verdeutlicht im Prinzip gegen Menschen gerichteten Staats-Charakter- natürlich können Volksbegehren ge-

## LESERBRIEF

startet werden, solange die Bevölkerung deren freiheitsverachtenden Inhalt akzeptiert und sich nicht traut, gemeinsam mit den Ausländern/Ausländerinnen dagegen aufzutreten.

Übertreiber und restriktiver Geist im Staat bedürfen des massiven Widerstandes, damit sie sich nicht weiter entfalten und die Spaltung der Bevölkerung dramatisch vorantreiben.

So bleiben dann auch die wirklichen Probleme der Gesellschaft sichtbar: „Wohnungsnot durch Wohnungsknappheit, kriminelle Spekulation und Mietenwucher,“ „Verschärfter Sozialabbau, dessen Ursachen in den staatlichen Investitionshilfen für die Wirtschaft – die sorgen für jene Riesenlöcher im Staatshaushalt die nun von den Arbeitenden gestopft werden sollen – liegen.“

Diese wahren Ursachen lassen sich auf Dauer nicht verdrängen. Verdrängtes taucht immer wieder auf. Da nützen dem Übertreiber des restriktiven Geistes, Haider-FP, auch keine 15 Millionen Schilling aus Steuergeldern, die er von der Bevölkerung begehrt um gegen Menschen Politik zu machen.

**Reinhold Steindorfer,  
Salzburg**

**Slovenski  
vestnik  
čestita!**



gospodu **Kristijanu Zeichnu** s Kostanj za osebni praznik; gospe **Mariji Kropivnik** iz Slovenjega Plajberka za 50. rojstni dan; gospodu **Andreju Oražetu** iz Lepene pri Železni Kapli za 60. rojstni dan in god; gospodu **Korepovemu očetu, Francu Lesjaku** iz Goselne vasi za 78. rojstni dan; gospe **Katrici Bergler** iz Nonče vasi za god; gospe **Cili Knez**, Tavčmanovi gospodinji v Lobniku za 70. rojstni dan; gospe **Katiji Onič** iz Večne vasi za god; gospe **Marici Tischler** iz Celovca za rojstni dan; gospodu **Andreju Wutteju** iz Pogrc za god; gospe **Tereziji Pesjak** iz Malčap za rojstni dan; gospe **Kati Kert** iz Konovec za rojstni dan in god; gospe **Kati Holder** iz Šmiklavža pri Hodišah za rojstni dan in god; gospe **Kati Smrtnik** iz Kort za god; gospe **Lizi Smrtnik** iz Kort za god; za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: **Katrici Mandlc** iz Libuč, **Mariji Vavti** iz Nonče vasi, **Katarini Berhtold** iz Čirgovč, **Pauli Pittino** z Repelj, **Štefki Apovnik** iz Borovij, **Katji Kristof** iz Dvora ter **Janezu Pernatu** z Bistrice. gospe **Kati Kerbitz** iz Vogrc za rojstni dan in god; gospe **Jelici Fugger** iz Šentpetra pri Šentjakobu za 40. rojstni dan; gospe **Katarini Weinzierl** iz Sel pri Miklavčevem za rojstni dan in god; gospe **Katarini Schläf** iz Zelezne Kaple za 78. rojstni dan; gospodu **Francu Vavtiju** iz Peračice za rojstni dan in god; gospodu **Francu Hafnerju** iz Večne vasi za rojstni dan in god; gospe **Brigitti Fleis** iz Škofič za 70. rojstni dan; gospodu župniku **Janezu Olipu** v Šmarjeti v Rožu za 42. rojstni dan; gospe **Tereziji Lipusch** iz Šentvida v Podjuni za rojstni dan; gospe **Katarini Rudolf** iz Vidre vasi za god; gospodu **Romanu Verdolu** iz Borovelj za rojstni dan. Svoj 80. rojstni dan praznuje **dr. Pavle Zablatnik**. Vse najboljše, obilo zdravja in na mnoga leta želita Slovenski vestnik in Zveza slovenskih organizacij!

**SLOVENSKI  
VESTNIK**



## Naraščaj SAK

Cilj slovenskega atletskega kluba so vrhunski športni uspehi z lastnimi igralci. Zato so se pri SAK odločili, da ustanovijo centre za naraščaj v Pliberku, Celovcu in po možnosti tudi v Rožu.

### PLIBERK:

V Pliberku vodi naraščajniški center Silvo Kumer. Trenutno delujeta tam dve skupini – pod 10 (trener Silvo Kumer) in pod 8 (trener Pavle Štekl).

Medtem ko je moštvo pod 10 igralo v prvenstvu, kjer zaseda odlično 2. mesto, je ekipa pod 8 odigrala tri turnirje, na katerih je zmagala vse tekme in to brez prejetega gola. Pri njih se že obrestujeta izvrstno delo in dobra priprava, saj so mladi nogometaši začeli s treningom že v maju.

### Pod 10

**Igralci:** Thomas Čik, Marko Kordesch, Leopold Kramar, Saša Kuežnik, Fabian Meklin, Ivo Müller, Georg Nachbar, Mathias Visotschnig, Michael Zidej, Slavodar Kojič, Anzej Nachbar.

### Pod 8

**Igralci:** David Buchwald, Fera, Simon Kap, Tomaž Kreutz, Damian Kumer, Samuel Messner, Samo Olip, Rene Partl, Marko Perč, Dominik Pirker, Sebastian Trampusch, Patrik Boschitz, Slavoljub Kosič.

### CELOVEC:

V Celovcu je bivši igralec SAK Sigi Hobel prevzel mlade fante v starosti 6 oz. 7 let. Mladi nogometaši, kakor tudi starši, so pri stvari z velikim veseljem. Sigi Hobel: „Fantje morajo ohraniti veselje do nogometa. Moja naloga je, da jih vodim in usmerjam.“

### Pod 8

**Igralci:** Janscha Janach, Dominik Pipp, David Schreier, David Suintinger, Nikolaj Hobel, Fabio Romano, Stefan Urank, Augustin Malle, Reinhold Roth, Sigi Hobel, Rene Krištof, Roman Einspieler, Rok Znidar, Alexander Rakuschek, Valentin Mitterer.

### Pod 10 ASV/SAK

V Celovcu obstaja tudi moštvo, v katerem tekmujejo mladi nogometaši SAK skupno z igralci ASV. To skupino vodi uspešen nogometaš SAK Rade Savič. Izgleda, da mu gre tudi kot trenerju,

saj so njegovi varovanci imeli izredne uspehe: 11 tekem, 11 zmag, razmerje v golih 107:8!

**Igralci:** Daniel Welsler, Marko Loibnegger, Simon Struklj, Daniel Waldhauser, Marko Pru-

šnik, Stefan Gomez, Gregor Blajs, Christian Pravda, Thomi Koch, Michael Pirker.



Nogometaši pod 10 SAK/ASV s trenerjem Savičem in Schweizerjem

## ODBOJKA

### Dobljani prvi na Koroškem!

*Tekma med moštvo Hypo-Celovec in Dobom ima večji pomen kot vsaka druga v prvenstvu. Odgovor na vprašanje, katero moštvo je številka ena na Koroškem, najdemo le na igrišču. Vse druge špekulacije, npr. katero moštvo ima boljše posamezne igralce, so odveč. Vsaka tekma poteka po svoji zakonitosti, menda je že pred tekmo zagotovljena zmagala ali poraz! Reakcije v utrinku sekunde odločajo, ali tekmeček žogo zadene ali zgreši...*

*Bučna trobila, da lastnega glasu ne slišiš več, gneča mladine, starši z otroci, tudi starejši se valijo v športno dvorano v Šentpavlu. Več kot dvesto jih je že pol ure pred začetkom tekme. že pri ogrevanju ploskanje in vzpodbudno vpitje gledalcev. Da, to je sedmi igralec Dobljanov....*

**SK Puntigamer Aich/Dob:Hypo-Celovec**  
3:1 (15:9, 15:11, 15:10)

Že v prvem nizu so Dobljani zaigrali precej močno brez najmanjše napake. Zelo dober sprejem servisov je podajaču Jerali omogočil, da je pripravljaj žoge za udarjanje. Glavni pri tem Bojan Mlakar je že v zraku dosegal žoge in jih neubranljivo zabijal. Prvi niz so domači dobili s 15:9.

V drugem nizu so Dobljani vseskozi zaostajali in porabili precej moči pri nabiranju točk. Tudi zamenjana igralca – Lojz Opetnik in Gerhard Kitzinger – nista izboljšala igre. Pri stanju 14:14 se je igra šele prav razvnela, a niz so si zagotovili igralci Hypo.

Tretji niz je bil nato bolj izenačen, vendar od stanja 10:10 so točkovali samo še Dobljani. Neubranljiv servis igralca Hartija Wernischa je

zadostoval za osvojitev niza.

V četrtem nizu so naši v najkrajšem času povedli s štirimi točkami prednosti. Igralci Hypo-Celovec so postajali vedno bolj nervozni in prejeli tudi tri rumene kartone. Vendar Dobljani so točkovali naprej, obetala se je velika senzacija. Domači so bili nedvomno boljši in zadnji niz zmagali s 15:10. Dobljani so številka ena na Koroškem!

**Hypo-Celovec : SK Aich/ Dob**

0 : 3

V prvem nizu so Dobljani nazadovali z 8:0, niz pa zmagali z 9:15. Drugem in tretjem nizu so Dobljani igrali bolj zbrano in gladko zmagali.

**Wolfsberg : SK Aich/Dob**

0 : 3

Dobljanke so dobile tekmo v najkrajšem času. Trener Boris Skudnik je zelo zadovoljen z ekipo.

## ŠAH

### SŠK OBIR

Ekipa SŠK Obir iz Železne Kaple je v spodnji ligi podlegla ekipi iz Wolfsberga z 2:6. Igrali so: Harald Wolte (0), Hans Christian Wolte (0,5), Johann Wolte (0), Mirko Pasterk (0), Wolfgang Mosser (1), Josef Hanschou (0,5) in Jammer (0).

V 3. razredu so šahisti „Obirja“ zmagali proti ekipi iz Šentvida, v igri proti Passaringu pa so dosegli rezultat 5:0 in vodijo na lestvici. V četrtem kolu proti Eitwegu pa so dosegli rezultat 6:2. Točke so osvojili: Dušan Jakovič (1), Harald Wolte (1), Johann Wolte (1), Josef Hanschou (1), Hans Christian Wolte (0,5), Wolfgang Mosser (0,5), Johann Stossier (0,5) in Mirko Pasterk (0,5).

Nadalje bodo šahisti „Obirja“ igrali v 3. razredu 8. decembra, v spodnji ligi pa 12. decembra.

## Dominik Kert – avstrijski prvak v nogometnem tenisu

V soboto in nedeljo, 21. in 22. novembra, je v Zveznem športnem domu (Bundessportheim) v Bačah potekalo 1. avstrijsko prvenstvo v nogometnem tenisu. Ta, pri nas še eksotični šport, izhaja menda z Daljnega vzhoda, v kateri državi so ga iznašli, pa se ne ve natančno. V Evropi je poznan že nad 100 (!) let, predvsem na Češkem in Slovaškem, kjer ima najstarejšo tradicijo. Ta čas se tam s tem športom ukvarja okrog 100.000 igralcev, zato ni čudno, da od tam prihajajo najboljše. Nasploh pa je ta šport prav posebno popularen v vzhodnoevropskih državah, manj pa v zahodnih, kjer je bolj ali manj šele v razvoju (najboljši so še Nemci in Italijani, vendar so proti Čehom in Slovakom ter Romunom, ki pri igranju nosijo že posebno obutev, prave sirote).

Kako poteka igra?

Rekviziti so: teniška mreža (višina 120 cm), nogometna žoga in polje z velikostjo servisnih polj pri tenisu. Igra se v enici (Einzel), dvojici (Doppel) in trojici (Trippel).

K pravilom igre:

Enica – 1 dotik in 1 kontakt žoge s tlemi: vzameš žogo, jo pustiš odskočiti od tal in jo suneš diagonalno preko mreže v polje nasprotnika. Ta pusti žogo odskočiti in jo takoj brne nazaj (glej tenis). Po servisu je mogoče žogo poslati preko mreže tudi kar direktno, in to lahko storimo s katerikoli delom telesa, razen z rokami. Dotik mreže v akciji se šteje za napako.

V dvojici sta dovoljena dva dotika (vsak igralec po enega, ne eden dva) in dva kontakta žoge s tlemi (znotraj polja!). Med dotikoma mora žoga odskočiti od tal (dva neposredno si sledeča dotika igralcev z žogo se štejeta za napako).

V trojici, kjer je igra najbolj napeta, so dovo-

ljeni trije stiki z žogo, to pa tudi samo enemu od igralcev (kot rečeno, pa se mora žoga med dvema dotikoma odbiti od tal). stika žoge s tlemi ostane ta, kot pri dvojici, dva.

Točke se štejejo kot v namiznem tenisu (1 niz = 11 točk), igra pa se na dva niza. Servis se menja po vsaki napaki (torej, A napravi napako, B dobi servis).

Toliko k mednarodnim pravilom (v NT se je piscu vrnilo kar nekaj napak).

Naprej o srečanju v Bačah. Na povabilo Romana Steinwenderja – organizatorja in člana Avstrijske zveze nogometnega tenisa – (ÖFTV), so se prvenstva udeležili tudi Karl Thaler ter Dominik in Adrian Kert v moštvo SAK. Kot novinci v tej panogi in od ostalih uvrščeni med „ausenseiterje“ so dosegli uspeh, ki je bil nad vsemi pričakovanji. Senzacija je v tem, da so v vseh treh tekmovalnih zasedli mesta med prvimi tremi. V trojici so si prigrabili drugo mesto, v dvojici tretje, v enici pa je član moštva dosegel naslov avstrijskega prvaka. Dominik Kert je namreč, po tudi sicer dobrem tekmovalju, v finalu premagal tudi Romana Steinwenderja in tako osvojil naslov prvaka, prvega (!) v zgodovini nogometnega tenisa v Avstriji. Obeti za prihodnost so veliki. Če bi bili med seboj bolj uigrani in docela seznanjeni spravili, bi bili že tokrat možni še boljši rezultati tudi v dvojici in trojici, so prepričani vsi trije.

Torej popoln uspeh in najboljša reklama za SAK, saj bojo slovenski športniki odslej igrali tudi kvalifikacijske tekme avstrijske reprezentance proti drugim evropskim reprezentancam za finale v evropskem prvenstvu, ki bo julija prihodnje leto v Bukarešti.

## „Planine v sliki“

Kot vsako leto, tudi letos vabimo Vas vse, planince – fotografe k sodelovanju. slike s planinskimi motivi naj bi imele velikost 30x21 cm. Vsak udeleženec lahko odda 3 slike.

Vsaki sliki je treba dati geslo ter jo oštevilčiti. Slike pošljite do najkasneje 31.12.1992 na sledeč naslov:

Slovensko planinsko društvo Celovec, Tarviser Str. 16, A-9020 Celovec.

Slike bo ocenila tričlanska žirija. Razstavljenе bodo od 20.1.1993 naprej v Mohorjevi knjigarni v Celovcu. Čakajo vas lepe nagrade.